

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

XIV. Sermo. Impius Maledictus in sua Pœnitentiá sine dolore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

IMPIUS MALEDICTUS IN SUA PŒNITENTIA, SINE DOLORE.

*Intravit (Maledictio) sicut oleum in ossibus ejus,
Psal. 108. v. 8.*

Non admiror, quòd peccator, qui per malignos suos habitus, & inveteratam in vitio consuetudinem Dei in se maledictiones detraxit, necdum omnibus fidei luminibus orbatu, desiderium quantumvis debile conceperit, agendi pœnitentiam. Novit is, Ecclesiam per Pœnitentiam esse inchoatam, per pœnitentiam conservari, periturum mundum ob defectum solius Pœnitentiæ. Ipsum pariter minimè later, non nisi innocentes duntaxat & pœnitentes cœlum subituros, consequenter illi, qui innocentiam perdidit, necessario recurrendum ad pœnitentiam. Hoc sufficit, quòd ex oraculo Divinæ veritatis intellexerit: *Si pœnitentiam non egeritis, omnes similiter peribitis.*

Lucæ 13. 5.

Peccator igitur profiretur sæpius se pœnitentem esse, saltem semel in anno Sacramentale nostrum tribunal accedit; sed pœnitentia haud melioris est notæ, quam sint fides & spes ejus, æquè falsa & fraudulenta, ad aliud non deserviens, quam ad novam ipsi promerendam
Dei

Dei maledictionem, propter abusum in mysteriis nostris admissum.

Ad eundem spectat illa Dei exprobratio per Jeremiam facta: *Non est reversa ad me prœvaricatrix &c. In toto Jerem. 30. 10. corde suo, sed in mendacio, non animo verè pœnitendi, sed pœnitentiam simulandi.*

Ista Pœnitentia est merissimum mendacium ob tres rationes: primò, quia caret legitimo dolore: secundò, quia destituitur proposito firmo: tertio, quia satisfactio debita illam non sequitur.

Manebo hodie in primo & substantiali, doloris sc. **DIVISIO,** defectu, probaturus, dolorem peccatoris hujus apparenter pœnitentis esse falsum, & consequenter maledictum à Deo. Confirmo istam veritatem duplici argumento, quod in duobus punctis seu duabus partibus discursus mei præsentis explico: primum desumptum est ex natura & proprietatibus veri doloris à Sacra Scriptura, SS. PP. & Conciliis traditi: Secundum petitum est ex motivis, quæ dolorem procurare debent, ejusq; sunt, ut loquuntur Scholæ, ratio formalis. Quandoquidem opus sit penetrare animam peccatoris, poscimus lumina Divini Spiritûs, utpote cujus solius officium est, intimas cordis penetrare fibras, per intercessionem Sacratissimæ Virginis. *Ave Maria.*

Non omnes, qui apparent pœnitentes, sunt conver- **I.**
si, & recipiunt gratiam: tam vetus quàm novum testa- **Punctum.**
mentum horum exempla abundè subministrant. Vetus duos famosos introducit Reges, ambos delinquentes, simili modo se accusantes, *peccavi;* dispari tamen admodum successu. Saul id pronuntiat & reprobarur: David omnino idem brevi post fatetur, suarumq; perfectam recipit

cepit noxarum absolutionem. In nova lege Judas se
condemnat, confitendo, *peccavi*. S. Petrus è contra absol-
vitur, & caput Ecclesiæ constituitur.

Tertullianus comparisonem instituit inter pœni-
tentiam & pecuniam; utrinque enim bona & mala, vera
& falsa reperitur: oculi Dei sole lucidiores decipi neque-
unt, quin adulterinam à legitima pœnitentia secernant,
utriusque pondus, momenta exactissimè perpendant; *Cre-
dimus Dominum pœnitentiæ probationem inire.*

Ut quis in numerum verè pœnitentium coram Deo
veniat, satis non est, se miscere globo illorum, qui Sacra
tribunalia festis solennioribus obsident. Potior pars, cen-
set S. Augustinus, agnoscit, & fatetur, se peccâsse, sine-
rum tamen peccatorum dolorem non concipit, quia sem-
per adhuc affectum & amorem ad illa retinet: *Multi se
assiduè dicunt peccatores, & tamen eos peccata delectant.* Ta-
les Christiani, addit Sanctus hic Doctör, publicam etiam
emittunt professionem peccati à se perpetrati, corde ta-
men id non ejiciunt: *Professio est, non emendatio; accusa-
tur anima, non sanatur.* Sciatis fratres mei, prosequitur
idem S. Doctör, quòd verum peccati odium unicum sit
remedium & legitimæ pœnitentiæ insigne: *Pœnitentiæ
certam, Deo acceptam non facit nisi odium peccati.*

Cujus ratio est, quia pœnitentia vera necessariò de-
struere debet peccatum, proinde oportet, ut sit opposita
peccato considerato in sua natura & in suo principio.

Quidnam est peccatum? est aversio à Deo, & con-
versio ad creaturam. Qua ratione contingit hæc aver-
sio & conversio? per amorem creaturæ inordinatum. Re-
quiritur ergo, ut ista conversio rescindatur per odium
amori huic oppositum. Peccatum est gaudium per-
versum,

versum, delectatio in malo injusta; odium itaque gaudium tollat per tristitiam & per dolorem ipsi contrarium, necesse est.

Quod est principium & radix peccati? est ignis concupiscentiæ. Ignis iste per frigus extinguendus, quod ab odio est inseparabile. Quare rationabiliter S. Augustinus docuit: *Pœnitentiam certam non facit, nisi odium peccati.*

Oidium hoc duo exprimit. 1. Pœnitentiam & dolorem mali commissi. 2. Separationem & fugam peccati, quod aliquis detestatus fuit. Quapropter S. Augustinus, vel alius author libri inter opera ipsius contenti, de dogmatibus Ecclesiasticis, pœnitentiam duplici vultu nobis delineatam proponit, uno lachrymis infuso obnoxas præteritas, altero admodum austero, pleno virili quadam firmitate ac resolutione ad evitandas futuras: congruit omnino cum doctrina Concilii Tridentini. *Dolor est de peccato commisso cum proposito non peccandi de cetero.*

Differemus crastinâ de fuga & separatione sui à peccato, quæ est effectus boni propositi ac firmæ resolutionis. Videamus hodie, num verus dolor in corde istius pœnitentiam instituentis juxta morem mundo consuetum, reperiat.

Scriptura, Concilia & Patres duo nos circa dolorem admonent: primò, quòd in corde, secundò quòd ex toto corde esse debeat.

Error Lutheranorum & Calvinistarum est per Concilium Tridentinum damnatus, credentium, pœnitentiam à Deo nobis dictatam non aliud esse præter mutationem vitæ; præter hanc ea exigit adhuc duplicem

dolorem, interiorum videlicet, qui est contritio, & dolorem exteriorum, qui est satisfactio.

Isa. 1. 16.

Deus per suum Prophetam præcipit non solum vitæ mutationem: *Quiescite agere perverse, sed petit insuper: Scindite corda vestra;* en dolorem internum; cui etiam, vult sociari externum: *Convertimini ad me: in toto corde vestro . . . in jejuniis & fletu.*

Joël 2. 13.

Hoc itaque non sufficit, animadvertit S. Augustinus, corrigere suos mores, emendare in futurum suam vitam, nisi simul laboremus placare Deum pro peccatis per dolorem ac pœnitentiam: *Non sufficit mores in melius mutasse, nisi Deo satisfacias per dolorem, per lacrimas, per contriti cordis sacrificium; nemo eligit vitam novam, nisi quem veteris pœnitet.*

S. Thomas probat necessitatem doloris istius per duas rationes elegantes. Primam desumit ex differentia, quæ reperitur inter justitiam vindicativam & aliam Justitiæ Speciem, quæ includitur in pœnitentia. Justitiæ vindicativæ satis est, ut à judice culpabilis fuerit punitus, seu de culpa pœniteat, sive non pœniteat illum, eo quod hoc ad officium Judicis non spectet. Sed sicut justitiæ pœnitentiæ intendit reconciliationem inter offendentem & offensum, requirit necessariò, ut reus doleat ob violatam amicitiam, alioquin reconciliatione hæc semper maneret indignus. Pro secunda ratione subnectit Angelicus Doctor, quod pœnitentia, in quantum est satisfactio, sit quædam species justitiæ commutativæ, pœnitens: idcirco debeat Deo facere restitutionem, quæ resarciat æqualitatem violatam; ex consequenti necessarium est, ut quemadmodum injustè se oblectavit, Deum offendendo, falsum istud gaudium resarciat, justam pœnitentiam agendo:

agendo : & quoniam gaudium in corde fuit conceptum, etiam dolor in corde debet esse excoctus.

Leges Juris & Canones Ecclesiastici decernunt maleficos plectendos in loco, ubi delictum est perpetratum; pari modo, cum peccatum principaliter in corde sit commissum, ipsum locus supplicii erit, ubi primario puniatur. *Scindite corda vestra.* Remedium radici mali adhibendum est: cor autem radix existit, unde vitiorum germina exorescunt; ex corde, docet nos Divina veritas, procedunt adulteria, homicidia, aliâque enormia scelera. Ipsum proin cordis fundum salutaris pœnitentiæ medicina penetret, opus est, ad tollendum inde radicitus latens peccati venenum. Joel. 2. 13.

Sufficienter jam sumus edocti rationibus Theologicis & autoritate Scripturæ, quod verus dolor in corde radices agere debeat.

Infero hinc dolorem peccatoris istius in malo prorsus inveterati, pœnitentiam pro more mundano instituentis, non esse dolorem interiora cordis occupantem, & consequenter mendacem, falsam esse pœnitentiam, à Deo maledictam. *Non est reversa ad me prævaricatrix...* Jerem. 3. 10.
In toto corde suo, sed in mendacio.

Bene scio, sola Divina lumina esse satis efficacia & penetrativa ad detegenda cordis humani secreta: temerarius essem, si absq; iis tentarem penetrare cor istius peccatoris. En, duo nobis occurrunt Prophetæ, faces à Deo illuminatas præferentes, quibus prælucentibus audacter subire licet in cognitionem interiorum impii. Unus est Baruch, alter David. Hi bini Prophetæ indicant nobis duas qualitates, quas tuentur inseparabiles esse ab interiori dolore, qui verum constituit pœnitentem. Quod si ergo

ostendero, peccatorem neutram possidere qualitatem manifestum erit, legitimum non adesse dolorem.

Quamvis dolor resideat principaliter in animæ fundo, non tamen obest, quin, dummodo verus sit, foras prodeat, seq; per effectus externos prodat. Ita sentit Baruch:

Baruch. 2. 18. *Anima, qua tristis est super magnitudinem mali, & incedit curva, & infirma, & oculi deficientes.* Unde patet, dolorem intrinsecum adeò suppressi non posse quin extrinseca testimonia emittat. Audiamus pariter Davidem loquentem, seu potius gementem: *Miser factus sum, & curvatus sum usq; in finem, tota die contristatus ingrediebar.* Advertite oculos in Ninivitas recens conversos, & qui eousq; nullam egerant pœnitentiam, qualia signa doloris sui, quo interiora illorum redundabant, relinquunt. Urbs antehac moribus dissoluta, perditè delitiis dedita erat, jam lachrymis repletur & gemitibus, indicuntur omnibus jejunia & cilicia, notantur ubiq; omnia rigidioris pœnitentiæ signa & vestigia. Rex ipse, qui nostrorum interpretum opinione Sardanapalus fuit nominatus, ob nefarias voluptates, quibus totus erat immersus, famosus seu potius infamis sacco se cooperuit, caput cineribus resperfit & jejunium æquè ac Jonas prædicare cœpit.

Credite mihi, doctrina est S. Ambrosii supra præsentem materiam, si plantæ v. g. clavum & quidem cordi seu medullæ arboris infixeritis, brevi agnoscetis læsionem cordis; rami se demittunt, folia flaccescunt, flores, fructus exarescunt, & in terram emortui decidunt. Pari modo, si gladius veri doloris cor terebravit, per exemplum, hujus mulieris, aut puellæ istius mundanæ, id mox advertere licet. Quando nimirum è vultu eliminantur fictitia illa conciliandæ venustatis causâ affixa animalcula, caput, collum

collum superfluo ac nimis pretioso spoliantur cultu, superbia, fastus in vestitu exuitur: confestim quippe mutatio exterior monstraret, quid dolor intus latens causârit; quòd tali dissolutionis & libertatis excessivæ loco, quam priùs illa in cætibus præferebat, modestiam induere Christianam, gravitatem quandam ætati & sexui magis conformem tenere, persuaserit.

O! si isti mundanæ vitæ sectarii sacra se exomologesi expiâssent cum vero peccatorum horrore, & cum dolore verè detestativo execrabilium blasphemiarum in lusu dictarum, vitæq; suæ tantoperè scandalosæ: non viderentur ulterius loca frequentare suspecta, ædes, prostibula infamia. Si animas suas verè afflixissent compuncti propter admittâ sua adulteria, aliâque abominanda flagitia, non statim eâdem Confessionis die cum tanto fastu, tali luxu incederent, qui sunt notæ infallibiles vitiorum & dissolutionis pristinæ sæcularis.

Hi pœnitentes utriusq; sexûs nil magis cavent, quàm ne suos mores reformâsse videantur ac fugillentur, nil æq; molestum iis accidit, ac si exprobrari sibi audiant assumptam morum, vitæq; mutationem, alios modò esse, quàm ante confessionem fuerint. Dicamus itaque, cum iidem semper adhuc velint haberi, prout exteriora etiam satis produnt, dolorem ipsorum interiora non attigisse, eosque consequenter minimè convertos: egisse pœnitentiam, sed solum juxta exteriorem apparentiam, teste S. Gregor. Nysseno, confitendo & recitando peccata sua, inde tamen nullum pœnitentiæ fructum consecutum esse. *Nos pœnitentiam verbis pollicemur, factis verò nihil.*

Psalmista quoque suis nos luminibus collustrat, quibus videamus, legitimum dolorem neutiquam intromitti in corda pœnitentium ad morem sæculi. Asseverat

- hic Propheta, veram cordis contritionem humilitati annexam: *Cor contritum & humilitatum.* Justa prorsus & rationabilis est confusio illa, quam Deus per Isaiam à peccatoribus expetit veluti dispositionem necessariam, ut revertantur ad cor, hoc est, ut agnoscant & lachrymis eluantur deordinationes per peccatum eò inventas: *Confundimini, redite pravaricatores ad cor.* Sicut enim aurora præcurrit solem, & color purpureus manè supra Horizontem emergens nota est serenitatis diei, ita sacer in vultu rubor est signum propinquæ conversionis; *Confundantur & conderantur.*
- Psal. 50. 19.
- Isai. 46. 2.
- Psal. 128. 5.

Re ipsa qualis apparentia, quòd prodigus iste filius turbore destitutus coram suo benignissimo patre, quem tam petulanter deseruit, tam crudeliter habuit, se tamen sistere auit? quò fieri possit, ut sponsæ suarum infidelitatum non immemor in præsentia amabilis sui Sponsi scientis, unaq; scelestam ipsius conversationem exprobrantis, non confundatur? quomodo subditus non erubescat in conspectu sui Domini de seditionibus & rebellionibus quas concitavit, ob easdem meritò conquerentis? Deniq; num Christianus læsæ Divinæ majestatis reus, imò ipsius Deicidii, animo non penitus consternato Dei thronum accedere præsumat, ad implorandam ab illo misericordiam?

Humilitas ergo est inseparabilis à dolore interiori: & pœnitens, qui hac virtute caret, est falsus pœnitens.

Verùm nolo nisi vestros oculos, solùm vestram interpello experientiam, ad probandum, quòd pœnitentes istius sæculi omni sint vacui humilitate tam interna quam externa. Humilitatem non habent externam. Respicite mundanos pœnitentes, qui Sacrum pœnitentiæ tribunal, ut advertit S. Chryostomus, frequentant, ac si choræas aut scenam theatralem accedere vellent. Re-

Reverà, si vos, Dominæ & Domicellæ, mihi non indicaretis, Ecclesiam vos petere, animo deponendi per confessionem peccata vestra, intuens vos tam superbè amictas, crines vestros calamistratos, odorifero pulvere respersos, genas fortè stibio cerussatas; crederem, vos ad conventiculum quoddam voluptatis captandæ gratia divertere, cogitâsse: *An saltatura ad Ecclesiam pergis, an in Ecclesia lascivie oblectamenta quæris?* Intentio quidem nostra non eò tendit ut vobis persuadeam, ut confitentes sacco & cilicio vos induatis, non poscimus quidquam exoticum à vobis aut ridiculum: hoc unicè desideraremus, si cum Deo vos recõciliandi proposito adestis, nè talè præferatis pompam, ejusmodi ostenteris luxum, nève exterior cultus tollat humilitatem, quæ necessariò sociari debet dolori pœnitentis interno. *Inspicenter agis ô mulier, non bene convenit: pœnitentia cum sericis & monilibus.* Planè vos hallucinamini, pœnitentia, hortatur idem aureum os D. Chrysofomi, & dolor, à quibus affligenda & humilianda sunt corda vestra, apè non quadrant unionibus, floribus, ligaminibus; sericis, aliisq; vanitatis atque corruptionis mundanæ indicis.

Neq; procurant sæculares hi pœnitentes humilitatem internam, siquidem in feriis Paschalibus, aliisq; solentioribus, quibus confitentur, festis semper adhuc sunt devoti gloriæ humanæ idololatræ; puncti honoris observantissimi, penitus respectibus hominum affixi, semper animo sic dispositi, ut in re ulla ob pacem & reconciliationem hanc ineundam cedere nolint.

Concludite igitur cum Sophonia Propheta: *Nescivit* Sophon. 3. 5. *iniquus confusionem.* Peccator nescit, multò minùs habet humiliationem illam, quæ alias in omnibus contritis cordibus

ribus reperitur; nec habet contritionem & dolorem hunc internum: ideoq; ejus pœnitentia est falsa & fraudulenta, mendacium, illusio quædam: *Non in toto corde, sed in mendacio.*

Prosequamur discursum. Quòd si lumina, quibus ambo hi Prophetæ ducatum nobis præbuère, errori essent obnoxia, quòd citra blasphemix nefas dici nec potest, nec cogitari debet; & si in corde talis pœnitentis dolor quispiam esset inveniendus; indagemus, num esset in toto corde, & ex toto corde.

Spiritus Sanctus in diversis Scripturæ locis nos instruit, cum primis in Deuteronomii libro, quòd ad consequendam peccatorum veniam nos oporteat converti ad Deum ex toto corde, ex tota anima: *Si ductus pœnitentie*
Deuter. 30. 1. *cordis, reversus fueris ad Dominum &c. In toto corde tuo, &*
2. 3. *in tota anima tua, miserebitur tui.*

Quid est, peccatorem redire ad Deum ex toto corde suo? Docent Theologi, idem esse, ac pœnitere dolore quodam supremo, omnes alios dolores transcendente: veluti amare Deum ex toto corde suo, est, eum complecti amore summo & supra res omnes non quidem intensivè, at appetitivè. Triplici modo id explicatur.

Primò, pœnitere cum dolore appretiationis sive præferentiæ; hoc est, mutare judicium ac voluntatem erga creaturas, quas in contemptum Dei amavimus. Peccator v. g. judicavit istam voluptatem Deo præferendam, quapropter Deum etiam ob ipsius fruitionem deseruit. Ad reparandam porro hanc injuriam, necessarium est, ut is eliciendo dolorem appretiationis seu præferentiæ, protestetur, Deum infinites magis amabilem, quàm hujusmodi voluptatem.

Secun-

Secundò, pœnitere cum dolore appetitionis, est concipere dolorem, qui omnes antecellat dolores reliquos, vi cuius voluntas taliter æstimet hanc detestationem & dolorem sui peccati, ut non sit bonum, quod non relinquere, malum, quod non potius subire malit, quàm carere dicto dolore.

Tertiò, est sentire dolorem, qui transcendat omnes alios dolores in ratione sui objecti ac motivi: objecti quidem, quia pœnitens plus affligitur à proprio peccato, quàm à reliquis malis universis; ergo dolor iste est quædam detestatio virtualis & implicita, ut loquuntur Scholæ. Secundùm rationem motivi, quia, sicut amatur Deus supra res omnes, ita doleri oportet de peccato, quod ei displicet præ rebus omnibus.

Ubi invenietur modò talis dolor extremus in corde pœnitentis mundani, sæculo addicti? Num cum veritate dici potest, ipsos ex toto corde suo esse conversos? Quando hic litibus fori obstrictus successum suæ causæ perdidit, atra mox melancholia in tantum obruitur, ut neminem respicere, in sui consortium nullum admittere possit. Omnia ei displicent. Si puella ista vanitate mundi ebria, inimicum sibi experitur suum amasium, quem sibi devinctissimum priùs novit, cor illius penitus absorbetur tristitiæ procellis; adeò miseram hæc mutatio excruciat, ut præ vitâ mortem subire non detrectet. Sed falsi ejusmodi pœnitentes sua peccata quantumvis enormia in confessione recensent, quasi profanam quandam historiam recitarent, frigore mentis constricti citra ullius interni caloris aut doloris indicium, sine horrore, sæpe etiam sine voluntate, ut his significetur gravis causa, quam habent affligendi seipsos.

Ah mi charissime frater, quæso, quidnam hoc est,

LI

quæ-

quærit S. Cyprianus? quando aliquem ex amicorum aut cognatorum tuorum numero amisisti, ubique signa inter-næ, quæ te premit, afflictionis relinquis, suspiria fundis, lacrymis omnia replet. *Animam tuam miser perdidisti*, utinam! non simul ipsum Deum, ut ipse agnoscis, confitendo peccatum tuum, & non acriter plangis, & non jugiter ingemiscis? meritò conqueritur hic S. Pater.

Bene, proh dolor! novi, veram insensibilitatis istius causam esse, quòd cæci mortales dolorem concipiant ob jacturam bonorum corporalium & temporalium fortunarum; ordinariè verò non multùm sentiant privationem gratiæ & æternæ felicitatis; *doles damnum pecuniæ, & non doles damnum justitiæ*, ut iis exprobrat D. Augustinus: etiam si aliquâ ob peccatum tristitiâ afficiaris, hæc tamen cõsolùm pertentat, non penetrat, non est in corde, nec ex toto corde tuo. Videamus modò quænam sint istius doloris motiva, circa quæ altera pars discursus occupatur.

II.
Punctum.

Motiva debent esse secundum Scholasticorum dogmata ratio formalis veri doloris. Motivum est supernaturale vel naturale; perfectum aut imperfectum.

Insistendo doctrinæ S. Augustini & ipsorum Philosophorum, tenendum, quòd verax dolor originis suæ fontem derivei ex amore. *Omnis dolor in amore fundatur*. Sicut duæ dantur amoris species, una benevolentiæ, quæ producit in nobis amorem erga amicum propter amorem ipsius; altera concupiscentiæ, quæ amorem nostrum in proprium commodum inquirendum detorquet: pari modo sunt duæ doloris species ex dictis duabus amoris speciebus propagatæ. Ex amore amicitiae nascitur dolor perfectus, ex amore concupiscentiæ generatur dolor imperfectus, quem attritionem communiter nominamus, cujus motivum aliud non est nisi timor aliquis. Ex

Ex hac doctrina sequitur in cordibus pœnitentium, mundanorum plerumq; non inveniri timorem Dei verum, nec amorem verum, proinde neq; verum dari dolorem.

Ad discrimen faciendum, num illi compuncti sint timore, aut animati isto amore Divino, quæso, ad mox dicenda reflexionem instituatis puncta.

Primò, timor & amor, generatim loquendo, sunt motiva valde efficacia, quæq; totum mundum excitant.

Secundò, quicumque veraciter magnum metuit malum, libentissimè sustinet minora, quò securus majora effugiat mala.

Tertiò, quò majus malum, quod est timoris objectum, idq; clariùs perspectum, eò major etiam oritur timor, & consequenter in tantum est potentior & efficacior. Idem ferè de amore sentiendum.

Quartò observate, quòd timor, qui debet esse motivum pœnitentiæ, sit donum Dei & virtus infusa respiciens pro suo objecto mala extrema, inferorum rogos, flammâs inextinguibiles, jacturam infiniti boni. Amor pariter, qui in corde pœnitentis operatur, est habitus supernaturalis, est amor præstantissimæ & immensæ bonitatis. Timor itaque iste omnem alium debet excedere timorem, & amor iste transcendere omnem alium amorem: proin necesse est, ut sint efficaces admodum, ut corda nostra determinant ad fugienda mala extrema, ad inquirendum excellentissimum bonum illud.

Mecum considerate nunc, quousque veri pœnitentes abrepti devenerint, postquam hoc timore vel hoc amore fuerint correpti.

In S. Hieronymum oculos vestros deflectite, qui propter timorem judiciorum Dei, prout ipse fatetur angusto

S. Hieron.
Epist. 22.

gusto rupis foramini inclusus latitare voluit, ad agendam
inibi pœnitentiam: *Ob gehennæ metum tali me carcere dam-
naveram.* Erat ille nobili progenitus stemmate, deliciis à
juventute enutritus, voluntariè tamen horrendam am-
plexus est solitudinem istam: *In vasta solitudine constitutus,
quæ exusta solis ardoribus horridum monachis præstat habita-
culum.* Is, qui priorem ætatem in celebratissimis universi
Academiis consumpsit, qui intimam cum summis Eccle-
siæ Prælatiis familiaritatem contraxit, cum illustrissimis in
orbe personis commercium inicit, brutis animantibus se
focium adjungere minimè dedignatus: *Scorpionum tan-
tùm socius & ferarum:* ipsius habitatio est obscura caver-
na, rupibus in præcipitium pronis circumcincta; habitum
gestat penitus dilaceratum, qui carnem tegere nequit,
quin ea solis ardoribus introspiciatur exusta: *Horrebant
sacco membra deformia, & squalida cutis suum. Æthiopia car-
nis obduxerat.* Lachrymarum die noctuq; fluxus ex ocu-
lis manabat continuus; *Quotidie lachryma, quotidie gemitus.*
Hisce pœnitentiæ rigoribus necdum satiatus, siliçe manus
armavit, quò duriùs suum pectus contunderet. Hic, quem
vobis sisto, pœnitens non visionum, somniorum illusioni-
bus seductus vel addictus, non scrupulis aut atræ bili ob-
noxius, sed timore Dei tactus, justitiæ Divinæ terrore per-
cussus, *ob gehennæ metum* infuetæ austeritatis vitam auspi-
cari cœpit; generoso, non infirmo pollebat spiritu, tam
acri præditus intellectu, ut vix ulli, quos Ecclesiâ unquam
in suo fovit sinu, cedere deberet.

Jam si rescire vultis, quid & quantum amor Dei in
corde veri pœnitentis operetur, attendite, quæ historia
Evangelica de Magdalena vobis recenset; videte quo-
modo

modo amor Dei totaliter vincat & gloriosè in triumphum ducat victum amorem mundi & amorem sui ipsius.

Totum hoc supponitur, suntq; experientiæ satis perspectæ, redeamus ad nostros moderni sæculi pœnitentes. Ubi latent in illis omnibus timoris Dei, ubi vestigia deprehendi possunt amoris Divini?

Quâ ratione vultis, ut mihi persuadeam, quòd peccatores isti, qui se millenis lethalibus noxis constrictos esse sentiunt, vero damnationis ducantur timore, qui horrore ac tremore percelluntur, quamprimùm jejunium sibi indici audiunt, aut ob prolixas, seu frequentiores pœnitentiæ loco injunctas preces cum suo confessario disputant? Timor Dei quantumvis meticulosus primâ fronte videri possit, talibus nihilominus tamq; generosis pollet sensibus, ut juxta Divini oraculi effatum nil timeat omnia, quæ Deo non contrariantur, spernar, rideatque: *Qui timet Dominum, nihil trepidabit.* Eccli. 34. 16. At falsus ille pœnitens omnia metuit, jejunium, eleemosynam, preces per horam protractas; eùm is, qui vero Dei timore tangitur, juxta psaltem generalem habeat voluntatem ac determinatam exequendi ea omnia, quæ Deus præceperit, aut etiam solum consuluerit: *Qui timet Dominum, in mandatis ejus volet nimis.* Psal. III. Nō sunt hi pœnitentes quidquam præstare, ex iis, quæ tam salubriter ipsis sunt præscripta pro suorum criminum expiatione: contestantur, deprecantur, si sub reatu culpæ mortalis eò compellantur. Concludite ergo, tales veraci Dei timore nequaquam compunctos, consequenter non attritos, nec legitimè dispositos esse.

Inspiciamus pœnitentes istos, num amore Divino sint præditi? sed quomodo credere possim ejuscemodi sæculi alumnos solennioribus duntaxat festis confitentes,

amore Numinis succensos, cum proprii corporis perpetui maneat idololatræ, murmurent, turbentur animo, quando in vicem satisfactionis imponitur, ut superfluum in vestitu luxum moderentur, aut horas aliquot jocis, lusui, recreationibus alioquin destinatas, tranquillandæ animæ consecrent, cum semper inveniant conquerendi ansam, quod nimis orationibus prægraventur? Amor Dei adeo cor roborat, testatur ardentissimus Divini amoris Doctor S. Augustinus, ut si quis ei persuadere præsumeret, id, quod pro Deo agendum suscepit, difficultatem pati, ruborem potius quam consensum extorqueret: *Amor est, qui difficultatis nomen erubescit.* Amor est, ut ex innumeris patet exemplis, qui triumphavit tyrannos, risit carnifices, vicit omnia.

O amor Dei mei: si in corde sæcularium horum pœnitentium fixisti sedem, prout ipsi de se jactitant; fateri cogor, te penitus immutatum: te non amplius cognoscibilem, à te ipso totaliter degenerasse: vis è fucata fronte mulieris pœnitentis abigere muscam, & hanc vel aliam è sero fistam bestiolam intercipere, eliminare nequis. Sed his transmissis.

Ipsissimam dicamus veritatem: omnes istæ apparentiæ aperte testantur, neque timorem, neque amorem Dei in cordium illorum fundo reperiri, per consequens non attritionem, minus contritionem, veram adesse, sicq; falsam eos pœnitentiam instituisse.

Confiteamur itaque, Deum denuò antiquas possessiones reperere nostris diebus per Jeremiam olim promulgatas: *Attendi, & auscultavi... Nullus est, qui pœnitentiam agat de peccato suo, dicens: quid feci?* Audit Deus omnes eos, qui in hoc pœnitentiæ foro ad pedes iudicis
abjecti

Jerom. 8.6.

abjecti explicant peccata sua, sed vix unum animadvertit, qui vero dolore correptus, seipsum examinando inquirat, seriò perpendat & æstimet: *Quid feci?*

Ex iis etiam, qui volunt videri & profitentur se devotionis studiosos, quot recensentur suam instituentes exomologesin per consuetudinem sine præviè concepta, seria pœnitentiæ existimatione; uno verbo, citra verum dolorem indispensabiliter necessarium?

Ad procurandum dolorem legitimum in mundanis, viro vel muliere, quorum fides propemodùm extincta, in homine variis negotiis distento, terrenarum curarum mole oppresso, in persona, cujus genius seu indoles totaliter pœnitentiam averfatur, ingens gratiæ subsidium interveniat, opus est. Ut verò obtineatur istud, studiosè requiri oportet; Quibus mediis? bonorum operum, precum frequentium, jejuniorum, eleemosynarum exercitiis.

Denique ad sui dispositionem aliquod temporis spatium ordinetur & impendatur. At, quia impii hæc & similia agere negligunt, mirum non est, pœnitentiam illorum maledictionis Divinæ anathemati subjacere.

Ex ipsorum malo in tantum proficiamus, ut bonum nostrum promoveamus, sincero & vero dolore sociatam instituendo pœnitentiam; ut non solum Deum placemus iratum, sed ejus consequamur gratiam, simulq; nos disponamus ad recipiendam aliquando gloriam æternam. Amen.

